

Ὁ ἄνθρωπος, καλὸς κακός, ὅπου τὸν βγάλη ὁ δρόμος,
Τὸ κρῖμα κι ἂν φορτώνεται, δὲ φταίει ἐκεῖνος ὅμως.
Ἐκεῖνος φταίει ποῦ ξαφνικὰ μᾶς ἔρριξ' ἐδῶ κάτω,
Ὅπως κι ἂν θέλης πὲς τὸ ἐσὺ τὸ φοβερὸ ὄνομά του,
Ἰεχωβά, Δία, Βισνοῦ, Βάαλ, Ἀλλάχ, Μεσσία.
Ἄς εἶνε ὅ,τ' εἶνε: Ὑἱὸν, Νοῦς, Πᾶν, Μοῖρα, Θεός,
Αἰτία!

Σὲ κάποιο ἀστέρι ἂν βριόκεται μιὰ θεῖα Δικαιοσύνη
Κι ἂν βλέπη,—ὄχι τὰ πλάσματα, τὸν Πλάστη αὐτὴ
Θὰ κρίνη.

Κι ἂν κάπου, σὲ ἀβασίλευτο φῶς ἄφραστῆς ἡμέρας,
Μᾶς καρτεροῦ ὁ πανάγαθος τοῦ Εὐαγγελίου Πατέ-
ρας,

Ὅλους, ὁμίους ἀπὸ τῆ μιᾶ καὶ θύματ' ἀπ' τὴν ἄλλη,
Θὰ σφίξη σὺν ἀθῶα παιδιὰ στὴν ἀναρχὴν ἀγκάλη,
Σὰ νὰ ζητᾶν συγχώρησιν ἀπὸ τὰ θύματά του,
Γιατὶ τὰ πῆρε ἀτόχαστα καὶ τᾶρριξ' ἐδῶ κάτω!
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Υἱὸς καὶ Κόρη

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἡ κ. Γάζου ὠνειροπόλει διὰ τὸν υἱὸν τῆς Με-
νέξενον προῖκα πολλῶν χιλιάδων λιρῶν κόρην
ὠραίαν, εὐπειθῆ πρὸς τὴν μέλλουσαν πενθεράν τῆς
καὶ ὀλίγον βλάκα, διὰ νὰ εἶνε ὑποχείριος.

Ὅταν τὸν ἔβλεπε νὰ χαριεντίζεται μὲ νέαν γεί-
τονα, ἐλάμβανε στάσιν πολὺ σοβαρὰν καὶ ἔλεγεν
ἀξιοπρεπῶς:

— Μενέξενε, παιδί μου, δὲν πιστεύω βέβαια μὲ
τὰ σωστά σου ν' ἀποφάσις ν' ἀγαπήσῃς αὐτὸ τὸ
κορίτσι. Ἐσὺ εἶσαι τὸ ἀκριβὸ μου τὸ παιδί καὶ ξεύ-
ρεις τὰς ἀρχάς μου. Ἐνας νέος, ἔχει τὸ δικαίωμα
νὰ διασκεδάξῃ μὲ ὅλα τὰ κορίτσια τοῦ κόσμου,
ἀλλὰ ν' ἀγαπήσῃ ἐκείνην τὴν ὁποίαν θὰ πάρῃ.

Ἐπειτα δὲν πιστεύω νὰ εἶσαι τόσο βλάκας, γὰρ
νὰ πάρῃς κορίτσι χωρὶς παράδες. Ἄλλοι ποῦ οὔτε
τῆς χάρες σου ἔχουν, οὔτε τῆ θέση τῆ δική σου,
παίρνουν χιλιάδες.

Ὁ Μενέξενος τὰ ἤκουε αὐτὰ καὶ ἐφοῦσκονε σὺν
ινδιάνος ἀπὸ περηφάνια καὶ ἐξηκολούθει τὸ κατα-
κτητικὸν ἔργον του διασκεδάζων μὲ ὅλα τὰ κορίτσια
τῆς γειτονιάς.

Ὅταν δὲ ἐπήγαινε νὰ κοιμηθῆ, ὑπερήφανος ἐκ
τῶν θριάμβων του, ὠνειροπόλει τὴν ὠραίαν κλη-
ρονόμον, τὴν ὁποίαν ἡ φιλόστοργος μήτηρ του ὑπέ-
σχετο.

Ἡ κ. Γάζου εἶχε διαφορετικὰς ἰδέας διὰ τὴν
θυγατέρα τῆς Τασούλαν, ἡ ὁποία ἦτο ἡ ὠραιότερα
καὶ μικροτέρα κόρη τῆς συνοικίας (κατὰ τὴν γνώ-
μην τῆς μητρός τῆς).

— Ποιὸς τρελλὸς θὰ διῆ τὴν Τασούλα καὶ θὰ
γυρέψῃ χρήματα! ἔλεγε καὶ ἐμετροῦσε τὰς χάριτας
τῆς Τασούλας ἦτο βεβαιωτάτη, ὅτι κανεὶς δὲν θὰ
διέπραττε τὸ ἔγκλημα νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Τασού-
λαν χρήματα.

Μίαν ἡμέραν ἦλθεν εἰς φίλος τοῦ Μενέξενου,
πλούσιος κληρονόμος ἀπὸ τὴν Βλαχίαν καὶ ἡ κ.
Γάζου τὸν ἐφιλοξένησε μητρικώτατα καὶ ἐβίασε
τὴν Τασούλαν νὰ παίξῃ πιάνο.

Ὁ Βλάχος ἔφυγε ἐνθουσιασμένος ἀφοῦ ἔθλιψε πολὺ

ζωηρῶς τὰς χεῖρας τῆς κ. Γάζου, ἡ ὁποία συνε-
κινήθη.

Ἀμέσως προσεκλήθη ὁ ἀνδράδελφος τῆς κ. Γά-
ζου, διὰ νὰ γείνη σύσκεψις, πῶς ὁ κληρονόμος νὰ
μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του ἀδέσμευτος.

Διημερίθησαν ποικίλα σχέδια, καὶ ἐπὶ τέλους
ἀπεφασίσθη, νὰ τὸν φιλοξενήσωσι δι' ὀλίγας ἡμέ-
ρας εἰς τὴν ἐξοχὴν, ὅπου ἀπὸ μηνὸς ἔμενον.

Ἡ Τασούλα, ἓνα ὠχρόξανθο καρχεκτικὸ κορίτσι,
τὸ ὁποῖον ὑπέφερε καὶ ἀπὸ αἰμοπτυσίας, ἦτο πάν-
τοτε μελαγχολικὴ καὶ ἔρριπτε καὶ ἔρριγιε ἅμα ἤκουε
νεκρῶσιμον ψαλμὸν ἢ ἅμα ἐμύριζε λιβάνι.

Πάντοτε ὑπὸ διαίταν, πίπτουσα ἀσθενὴς ἅμα
ἔτρεχε λιγὰκι περισσότερον, ἔχανε καὶ αὐτὴν τὴν
ζωηρότητα τῆς ἡλικίας τῆς καὶ διήρχετο ὥρας ὀλο-
κλήρους, βλέπουσα τὴν λευκοκύανον λεκάνην τῆς
Προποντίδος ἢ ἀκούουσα τὴν ἀηδὸνα νὰ ψάλλῃ.

Μέσα εἰς τὸν σύρτην τοῦ γραφείου τῆς, θὰ εὐρι-
σκε κανεὶς τετράδια πλήρη στίχων ἐμπνευσμένων.
Ἐφαλλε τὸν θεὸν καὶ τὴν φύσιν ἡ ποιητικὴ κόρη
καὶ ἐνίοτε παρεπονείτο, διότι εἰς αὐτὴν ὁ καλὸς θεὸς
τόσφ φειδωλὸς ἐφάνη.

Εἰς κανένα δὲν τοὺς ἀνεγίνωσκε· διότι ἡ κ. Γά-
ζου ἦτο αὐστηρὰ μητέρα καὶ δὲν ἤθελε ἡ κόρη τῆς
νὰ καταγίνεται εἰς τόσφ μπόσικα πράγματα, ἐνῶ
μποροῦσε πολὺ καλὰ, αὐτὸν τὸν χαμένο καιρὸ, νὰ
τὸν χρησιμοποιήσῃ κεντῶσα ἢ ράπτουσα διὰ τὴν
προικὰ τῆς. Ὁ δὲ Μενέξενος ἀπεφάνθη πολλάκις
ὅτι αὐστρα ἀφοῦ γραφτήκανε τόσφ ὠραία πράγ-
ματα, ἦταν περιττὸ νὰ κάθονται καὶ οἱ σημερινοὶ
νὰ μουντζουρώνουν τὸ χαρτί.

Μίαν ἡμέραν, ἐτόλμησε νὰ μεσιτεύσῃ πρὸς τὴν
μητέρα τῆς, διὰ μίαν φίλην τῆς, ἡ ὁποία ἐλάτρευε
τὸν Μενέξενον. Ἡ κόρη, ἡ ὁποία ποτὲ δὲν ἐταρά-
χθη ἀπὸ κλονισμὸν τοιοῦτου πάθους, ἔβλεπε τὰ
πικρὰ δάκρυα καὶ τὴν σαλευομένην ὑγείαν τῆς φί-
λης τῆς καὶ συνεκινεῖτο. Ἄλλως τε ἐγνώριζε, πόσον
ὁ ἀδελφὸς τῆς ἐφάνη ἐνοχος καὶ ἐπίμονος δι' αὐτὸ
τὸ πτωχὸ κορίτσι καὶ ἦτο τόσφ εὐαίσθητος, ὥστε
τὴν ἔτυπεν ἡ συνειδήσις, διὰ τὰ ἀτοπήματα τοῦ
ἀδελφοῦ.

Ἡ κ. Γάζου ἀνεπήδησε μὲ κόμην ἀνωρωμένην
καὶ ἔρριψε φοβερὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς τολμηρᾶς θυ-
γατρὸς τῆς ὕψωσε τὴν φωνὴν (διὰ ν' ἀκούσῃ καὶ
ἡ ἀνόητη ἐκείνη καὶ νὰ μὴν ἐλπίζῃ τίποτε):

— Ἄκου ἐκεῖ! . . . ἓνας νέος τῆς σειρᾶς τοῦ
Μενέξενου, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διασκεδάσῃ λι-
γάκι. Αὐτὸ ποῦ τὸ εἶδανε οἱ καρχαζαῖς γραμμένο!
Ἄς περιμαζέψουν τὰ κορίτσια τους· ἐκεῖνος παλη-
κὰρι εἶναι, κάμνει ὅ,τι θέλει.

— Μὰ, μητέρα, τῆς ὠραίσθη, νὰ ἀνήκη μόνον
εἰς ἐκείνην.

— Ἀνήκει ἔα νῆκει ἐγὼ δὲ ξέρω. Ἐκεῖνος μπορεῖ
νὰ πῆ ὅ,τι θέλει· ἐκείνη σὺν φρόνιμο κορίτσι, νὰ
μὴ πιστέψῃ. Νὰ γυρίσῃ νὰ διῆ τὸ Μενέξενον!!!!
Ποιὰ; τῆς Μαριόγκας τῆς λουτράρενας ἡ δισεγ-
γονή. Ἡ γιαιγιά μου τὴ θυμοῦντανε τὴ προγιαγιά
τῆς, μέσα στὸ λουτρό νὰ χορεύῃ καὶ νὰ μαζεύῃ πα-
ράδες. Ποῦ καταντήσανε οἱ νέοι τῶν οἰκογενειῶν!
νὰ ξεπέφτουν παιὰ καὶ σὲ τέτοια ὑποκείμενα. Ἄ-

κόμα καὶ τὸ κόρτε ποῦ τῆς ἔκαμε ὁ γυιὸς μου, μεγάλη τιμὴ τῆς ἦτανε.

Ἡ Τασούλα δὲν εἶπε τίποτε, μόνον εἰς ὄλο τὸ διάστημα τοῦ μονολόγου, τὴν παρεκάλει νὰ μὴ φωνάζῃ πολὺ, διὰ νὰ μὴ τοὺς ἀκούσῃ τὸ κορίτσι.

— Καὶ δὲν πάει ν' ἀκούσῃ! γιὰ τί τὰ λέγω δυνατὰ; γιὰ ν' ἀκούσῃ.

Ἡ Τασούλα ἔχασε καὶ τὴν μόνην τῆς φίλην, διότι ἡ οἰκογένεια ἐκείνης ἔκρινε φρόνιμον νὰ μετακινήσῃ ἀπὸ ἅγιον Στέφανον, χάριν τῆς υγείας τῆς κόρης. Ἦσαν ὅμως ἀρκετὰ υπερέφηνοι ἄνθρωποι καὶ οὔτε παράπονον οὔτε δικαιολογήσιν ἐξέφερον οὔτε εἰς τὸν θεὸν ἀνέθεσαν (ὅπως συνήθως συμβαίνει) νὰ κρίνῃ καὶ κατακρίνῃ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν.

Μόνον μία γεροντοκόρη (θεῖα τῆς κόρης) ἐνθυμήθη, ὅτι ἡ μητέρα τῆς κυρίας Γάζου, ἅμα ἐχθρεψε, ἔκαμνε τὴν πλύστρα καὶ ὅλη ἡ οἰκογένεια ἔξαμογέλασε.

* *

Ἦλθεν ὁ Βλάχος νὰ φιλοξενηθῇ καὶ τὰ δειπνα πολυποικίλα ἀμέσως ὠρίσθησαν καὶ κυνηγετικά! ἐκδρομαὶ διοργανώθησαν.

Ὁ Μενέξενος ἐράνη ἡγεμονικώτατος καὶ ἐδειξεν εἰς τὸν Λαζαρίκα τὰς μᾶλλον σημαίνουσας ἐκ τῶν κατακτήσεών του.

Ὁ Λαζαρίκας, ἤκουε μ' εὐχαρίστησιν τὸ πιάνο τῆς Τασούλας καὶ ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην, μὲ τὸ εὐγενὲς ἐκεῖνο πλάσμα, νὰ ὑψωθῇ λιγάκι καὶ ὠμίλει συνήθως περὶ τῶν ἐκβλαχισθέντων Ἑλλήνων.

— Εἶναι χειρότεροι αὐτοὶ ἀπὸ τοὺς Βλάχους; λυσσωδέστεροι ἐναντίον τῶν συμπατριωτῶν των; δὲν ἤξεύρω, πῶς κατώρθωσαν νὰ λησμονήσουν καὶ αὐτὴν τὴν ὠραίαν γλῶσσάν μας. Ἄλλ' εἰς τὸ ἴδιον ἔδαφος φιλοξενοῦνται καὶ καρδιαὶ Ἑλληνικαί, πονοῦσαι τὸν τόπον καὶ ἐργαζόμεναι δι' αὐτόν.

Ἐν ὅσῳ ζοῦν, τὴν πατρίδα δὲν τὴν λησμονοῦν καὶ μὲ ὄσῳ γενναιότητα τῆς πέμπου χρῆμα, μὲ τόσῃ συγκίνησιν ἐορτάζουν τὴν 25 Μαρτίου· ὅταν δὲ ἀποθάνουν τὸ σπουδαιότατον μέρος τῆς διαθήκης των κατέχει ἡ πατρίς. Τοὺς τοιοῦτους Ἑλληνας, τὸ μῖσος τῶν Βλάχων καὶ τῶν ἐκβλαχισθέντων, τοὺς συνέσφιζε καὶ τοὺς ἀδελφωσε καταστήσαν θρησκείαν τὴν φιλοπατρίαν των.

Ἡ Τασούλα ἤκουε μὲ προσοχὴν.

Μίαν ἡμέραν τῆς διηγεῖτο ἐν διήγημα τῆς Βασιλίσσης τῆς Ρωμουνίας.

— Εἶναι τὸ στέμμα, τὸ ὁποῖον δίδει αἴγλην εἰς τὰ διηγήματά της καὶ τὰ ἀνύψωσε εἰς τὴν περιωπὴν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονταί.

Εἶναι ἠθογραφικὰ καὶ μὲ καρδιὰ γραμμένα, ἀλλὰ δὲν τὰ ζωογονεῖ ἔμπνευσις ἀληθής· κατ' ἐμὲ εἶναι βεβιασμένα. Ἐγὼ ποιητὴς δὲν εἶμαι, ἀλλ' ἀνέγνωσα πολλὰ καὶ καλὰ καὶ εἰμπαρῶ νὰ κρίνω, χωρὶς νὰ ὀνειρευθῶ νὰ ἐπιβληθῶ ὡς κριτικός.

Ἡ Τασούλα ἐκράτε· τοὺς στίχους νέου ἀθηναίου ποιητοῦ τὸ ἀγαπημένο της βιβλιαράκι.

Ὁ Λαζαρίκας ἐζήτησε τὸ βιβλίον καὶ ἡ Τασούλα τὸ ἔδωκε ταραγμένη. Μέσα εἰς τὰ φύλλα του, εἶχε λησμονήσει ἓνα ποιηματάκι της, μελαγ-

χολικὸ καὶ ἄβρῶ, ὅπως ἡ γράψασα, — «Νυχτιὰ Φθινοπωρινή».

Ὁ Λαζαρίκας, μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὠραίους ὀφθαλμούς του, τὸ ἀνέγνωσε καὶ θλίβων ἰσχυρῶς τὴν χεῖρα τῆς Τασούλας, ἐψιθύρισε πολὺ συγκινημένος.

— Μοῦ δίδετε τὴν ἄδειαν νὰ φυλάξω αὐτὸ τὸ κειμήλιον; Ἄ! σήμερα σὰς ἐγνώρισα! μόνον σήμερα! Γράφετε τέτοια ὠραία πράγματα καὶ κάνεις δὲν τὸ ξεύρει!!

Ἡ Τασούλα ἀπέσυρε τὴν χεῖρά της καὶ ἀφοῦ ἐσκέφθη ἐπὶ μακρόν, εἶπε διὰ φωνῆς μόλις ἀκουμένης.

— Εἰμπαρεῖτε νὰ τὸ φυλάξετε ὡς ἐνθύμημα τῆς Τασούλας, ποῦ θὰ σβύσῃ μιὰ φθινοπωρινὴ νυχτιὰ, σὰν τὴν ἡρώιδα της.

Ὁ Λαζαρίκας ἔκλαιε.

Ἡ κ. Γάζου μὲ τὴν ἀνδραδέλφην της, ὅπισθεν τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ παραθύρου, ἐπέβλεπον τὰ ἐν τῷ κήπῳ συμβαίνοντα καὶ ἐδίδον διαφόρους εὐαρέστους ἐξηγήσεις, εἰς τὰ διάφορα κινήματα τῶν δύο νέων. Ὅταν δὲ εἶδον τὴν τελευταίαν χειραψίαν καὶ τὰ δάκρυα, ἡ ἀνδραδέλφη ἔθλιψε τὴν χεῖρα τῆς κ. Γάζου καὶ εἶπε:

— Βαρβαρίτσα μου, τελειωμένα πράματα· νὰ μᾶς ζήσουνε· νὰ τοὺς χαϊρόμαστε.

* *

Ἡ Τασούλα ἔχει ἀνοικτὴν τὴν θυρίδα τοῦ δωματίου της καὶ φαίνεται, ὁ ἀστεροφεγγὴς ἀσέληνος οὐρανός.

Ἡ ἴδια, μὲ τὸν λευκὸν κοιτωνίτην της, κάθεται πλησίον τραπέζης φωτιζομένης ὑπὸ κηρίου καὶ γράφει, ἐνῶ δάκρυα πικρὰ σβύνουν τὰς γραμμὰς, τὰς ὁποίας χαράττει.

Ἀγαπᾷ ἡ ποιητικὴ κόρη καὶ συναίσθανομένη τὴν κατάστασίν της κλαίει· καὶ τήκεται ἀνάλυομένη εἰς στίχους περιπαθεῖς, εἰς τοὺς ὁποίους οὐδὲν πλάττεται ὄνειρον, οὐδεμίαν ἐδρεύει ἐλπίς. «Ἐρως καὶ θάνατος» ἐπιγράφεται τὸ ποίημα, εἰς τὸ ὁποῖον μίαν ταλαίπωρον ψυχὴν, προσπαθεῖ νὰ τὴν θερμάνῃ ζωογόνος ὁ ἔρως, ἀλλὰ τοῦ θανάτου ἡ κρατερὰ πνοὴ τὴν παγώνει καὶ μένει ἀνίσχυρος καὶ συντετριμμένος ὁ λευκοπτερός θεός.

Ἡ κ. Γάζου καὶ ἐκείνη ἀγρυπνεῖ, σκεπτομένη τὰ ἀπέραντα κτήματα τοῦ γαμβροῦ της εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ τὴν ἐνδοξὸν θέσιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἔχῃ ὡς πενθερά.

Ὁ Μενέξενος καὶ ἐκεῖνος ἀγρυπνεῖ, ἀναλογιζόμενος καὶ ἀναμετρῶν τὰ θύματά του καὶ μειδιῶν πρὸς τὴν ὠραίαν κληρονόμον, τὴν ὁποίαν ὑπόσχεται ἡ κυρία Γάζου.

Ὁ Λαζαρίκας καὶ αὐτὸς ἀγρυπνεῖ καὶ μὲ γοργὰ βήματα περιφέρεται ἐντὸς τοῦ κοιτῶνος. Πλησιάζει ἐνίοτε τὸ νυκτερινὸν τραπέζακι καὶ ἐκεῖ ἀπάνω, βλέπει μίαν ἐπιστολὴν μὲ γραμματόσημα Ρωμουνικά. Τὴν ἀνέγνωσεν εἰκοσάκις καὶ τὴν ἀναγινώσκει καὶ πάλιν, χωρὶς ἡ συγκίνησίν του νὰ μετριασθῇ.

Εἶναι ἐπιστολὴ τοῦ πατρὸς του, ὁ ὁποῖος ἀποφασίζει νὰ τὸν ἀποκληρώσῃ, διότι ἔμαθε «τοὺς

ἀνοήτους ἔρωτάς του μὲ μιὰ πολίτισσα ». Τὸν συμβουλεύει καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ, διότι ὁ γάμος του πρέπει νὰ γείνη ταχέως, μ' ἐκείνην τὴν ἐκ Γαλαζίου ὁμογενῆ.

« Ξεύρεις, παιδί μου, πόσα συμφέροντα συνδέονται μὲ αὐτὸν τὸν γάμον καὶ ὅτι ἡ ὑπόληψις τοῦ γέροντος πατρός σου, πρέπει διὰ τοῦ γάμου τούτου νὰ ἐξέλθῃ ἀκηλίδωτος. Ἄλλως τε δὲν σὲ θυσιάζω· γνωρίζεις ὅλην τὴν καλλονὴν τῆς ψυχῆς τῆς Ἑλένης· τὰ ἐλληνοπρεπεῖα αἰσθήματά της καὶ τὴν ἀνάπτυξίν της. Ἐλα νὰ ξηράνης τὰ δάκρυα τοῦ γηραιοῦ πατρός σου ».

Ὁ Λαζαρίκας εἰς αὐτάς τὰς γραμμὰς προσέχει ὁ φόβος τῆς ἀποκληρώσεως, δὲν τὸν τρομάζει. Ἀγαπᾷ τὴν Τασούλαν καὶ αἰσθάνεται ὅτι ἀγαπάται, ἀλλὰ μετὰ σκέψιν καὶ πόλεμον μέγαν, ἀποφασίζει ν' ἀναχωρήσῃ καὶ τὴν βεβαιότητα ὅτι φέρεται ὡς φιλόστοργος υἱός, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀσυνείδητος ἄνθρωπος. Διαβάζει τὸ ποιηματάκι της « Νυχτιὰ φθινοπωρινή » καὶ κλαίει διότι ἐνθυμεῖται τὰς λέξεις της.

— Δυστυχημένη μικρούλα.

Τὸ πρῶν, ὅλοι ἦσαν καταβεβλημένοι ἀπὸ τὴν αὐπνίαν.

Ἡ κ. Γάζου ἠρώτησε τὸν γαμβρόν της : πῶς πέρασε τὴ νύκτα.

— Πολὺ ἄσχημα.

— Γιατί; ἐρωτοδουλειαίς; εἶπε πονηρῶς ἡ κ. Γάζου.

— Εἶχα γράμμα τοῦ πατέρα καὶ μ' ἐτάραξε πολὺ.

Ἡ κ. Γάζου ἐξήλθε, διότι τὴν ἐζήτουν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ἡ Τασούλα ὠχρότερα.

Ὁ Λαζαρίκας ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

Ἡ Τασούλα τοὺς ἐπλησίασε.

— Φεύγω· εἶπε μὲ λυγμόν.

Ὁχρίασεν ἀκόμη περισσότερο καὶ εἶπε μὲ φωνὴν μόλις ἀκουομένην :

— Φεύγετε :

— Ναί· ἡ τιμὴ τοῦ πατρός μου κινδυνεύει καὶ . . . ἀπὸ τὸ ταξεῖδι αὐτό . . . ἐξαρτάται ἡ σωτηρία του . . .

— Πηγαίνετε, ὅπου τὸ καθήκον σᾶς προσκαλεῖ. Ὁ θεὸς νὰ εὐλογῆσῃ τὸ ταξεῖδί σας. Ὅταν ἐπιστρέψετε νὰ μὲ ἀναζητήσετε.

— Ἀμφιβάλλετε;

— Σᾶς εἰδείξα τὴν θέσιν· ἐκεῖ θὰ μὲ θάψουν.

Ἐλησμόνησε τὸ ταξεῖδί του, ἐλησμόνησε τὰ πάντα καὶ λαθὼν τὸ τρυφερόν πλάσμα εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὸ ἔθλιψεν ἐπὶ τοῦ στήθους του καὶ τὰ δάκρυά των ἠνάθησαν, θερμά, καυστικά, ἀποτελέσαντα ἓνα κοινὸν χεῖμαρρον.

— Θὰ μείνω, εἶπεν ἀπορασιαστικῶς.

Ἡ κ. Γάζου εἶδεν ὀπίσθεν τοῦ παραπετάσματος ὅλην τὴν σκηνὴν καὶ ἐχάρη ὡς καλὴ μήτηρ, προσεκάλεσε δὲ διὰ τῆς χειρὸς τὴν ἀνδραδέλφην της, διὰ νὰ μὴ χάσῃ καὶ ἐκείνη τὸ θέαμα.

* *

Ἐπὶ τὸ θυλάκιον τοῦ Λαζαρίκα, ἐπέσεν ἡ ἐπι-

στολή τοῦ πατρός του καὶ ἡ Τασούλα τὴν εὖρε. Τὴν ἀνέγνωσε πολλὰς φορές καὶ ἀπεφάσισε νὰ μὴ γείνη αἰτία παρακοῆς καὶ ἴσως καταστροφῆς εἰς τὸν φίλον της.

Ἐγράψε μιαν ἐπιστολὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξέθετε χιλιούς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ἡ ἔνωσις των ἦτο ἀδύνατος, ἀλλ' οὐδὲ λέξιν περὶ τῶν πικρῶν λέξεων, τὰς ὁποίας μετεχειρίσθη ὁ πατήρ του. Τὸν παρεκάλεε ν' ἀναχωρήσῃ καὶ νὰ ζήσῃ εὐτυχῆς, διότι ἦτο ὑπερευσυνειδησία νὰ νομίσῃ ὅτι αὐτὸς συνετέλεσεν εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς ὑγείας της, ἐνῶ ἐκείνη πρὸ καιροῦ κατέρρεεν.

Ἡ κ. Γάζου εἶδε τὸ γράμμα εἰς τὰς χεῖρας τῆς ὑπηρετρίας καὶ ἐμεῖδισεν ἐν μεῖδιμα πολύζερον.

Ὁ Λαζαρίκας τὸ ἀνέγνωσε καὶ τὴν παρεκάλεσε ν' ἀλλάξῃ ἀπόφασιν· ἀλλ' ἀφοῦ τὴν εὖρεν ἀμείλικτον καὶ ἔλαβε τηλεγράφημα ἀπὸ τὸν πατέρα του ἐπείγον, ἀπεφάσισε ν' ἀναχωρήσῃ.

Ἀπεχαιρέτησε τὴν κυρίαν Γάζου μὲ συγκίνησιν, ἡ ὁποία παρέλυε τὴν γλώσσαν του καὶ ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν ἐξώστην τῆς Τασούλας, ἡ ὁποία ἐκίνει εἰς ἀποχαιρετισμὸν τὸ μαντηλάκι της.

Τόση ἦτο ἡ κατάπληξις τῆς κ. Γάζου, ὥστε δὲν ἐπρόφρασε νὰ τὸν κεραυνοβολήσῃ τὸν ἀσυνείδητο, τὸν παλιόβλαχο, μὲ ἓνα Φιλιπικὸν καὶ νὰ μετρήσῃ τὰ ἔξοδα ποῦ ἐκάμανε τὰ περιττὰ καὶ τὴν ὑπόληψιν τῆς κόρης της, ποῦ χάθηκε.

Μόνον, ὅταν ἦλθεν ἡ ἀνδραδέλφη της, ἤρχισε νὰ ξεφωνίζῃ καὶ νὰ ἀναθεματίζῃ τὰ ἀρχοντόπουλα τὰ κακοκαθημένα τῆς Βλαχίας, ποῦ θαρροῦν τῆς πολίτισσας βλάχαις καὶ ἔρχονται νὰ διασκεδάσουν.

— Ἀκόμα δὲ γεννήθηκε ἐκεῖνος ποῦ θὰ διασκεδάσῃ μὲ πολίτισσα! Ἄν εἶχε παράδες ἡ Τασούλα μου, θὰ τὴν ἐπαίρνε! παράδες ἀπὸ τέτοιον ἄγγελο, ζητᾷ κανεῖς; Κρίμα τὰ ἔξοδα!

— Θυμᾶσαι ποῦ φίλησε καὶ τὴν Τασούλα μέσα στὴν τραπεζαρία.

— Σ' ἐφάνηκε . . . καὶ σύ . . . Γέννησε καὶ μερικὰ ἀπ' τὸ νοῦ σου, τώρα. Δὲ φθάνει ἡ δική μου ἡ ἀπελπισία. Παναγία μου, ἐγὼ πάντα τὴν καντήλα σου ἀνάφτω καὶ χωρὶς κερί δὲ σ' ἀφίνω καὶ θὰ μ' ἀκούσης. Τὸ βαπόρι, ποῦ θὰ ταξειδέψῃ ὁ παλιόβλαχος, ἡ θάλασσα νὰ τὸ καταπιῇ.

— Ἀμήν, εἶπεν ἡ ἀνδραδέλφη, καπνίζουσα τὸ σιγάρον της.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ ἔχουνε παιγνίδι τοὺς τοῦ κόσμου τὰ κορίτσια! ἀδιαντροπιά! !

Ἡ Τασούλα ἔκλαιε σιωπηλῆ καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας δὲν ἔκλαιε πλέον! ἠύχετο μόνον ἀπὸ ψυχῆς « νὰ εὐτυχίσῃ ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἡ καρδία της ἐξέλεξεν ».

Ἡ κ. Γάζου συμπρατούσης καὶ τῆς ἀνδραδέλφης, τώρα εἶναι ὅλη ἀφωσιωμένη εἰς τὴν πολιορκίαν μιᾶς κληρονόμου καὶ συμβουλεύει τὸν Μενέξενον, νὰ περνᾷ ἔριππος κάθε βράδου κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά της.

Ἄμα δ' ἐνθυμηθῆ τὸν παλιόβλαχο, τὸν καταράται, ἐνῶ ἡ ἀνδραδέλφη στερεοτύπως ψιθυρίζει :

« Ἀμήν ».